

umudun çocukları'na...

1

Yunus Emre Lisesi, on yıl öncesine kadar ne öyle bilindik bir kurumdu, ne de kalburüstü ailelerin çocuklarının gittiği bir okul. Kurulalı epey bir zaman geçmişti geçmesine ama köklü bir bilim yuvası olarak anılmamıştı hiçbir zaman. Şehir merkezinden biraz uzakta, kendi yağıyla kavrulan sıradan bir okuldu. Ancak şu son on eğitim öğretim yılının ardından, Adana'nın sivrilen liseleri arasına girebilmişti.

Yunus Emre Lisesi'nin, neredeyse yarım asırdır adı sanı bilinmezken, bunca kısa zamanda gözde olmasının nedeni neydi peki? Deneyimli öğretmen kadrosu mu? Geniş bir yerleşkeye sahip olması mı? Fiziki ve teknik donanımları mı? Öğrencilerinin ulusal sınavlardaki başarı düzeyi mi? Sınıf mevcutlarının azlığı mı? Kimilerinin dediği gibi, muhitinin iyiliği mi?

Konu hakkında fikir yürüten herkes, kuşkusuz bu nedenlerden birkaçını ilk ağızda sıralardı. Okul müdürü

İbrahim Demirdöven dışında herkes. O, Yunus Emre Lisesi'ni on yıldır çekip çeviren en yetkili kişiydi. Ona göre, okulun son zamanlarda başarılı olup rağbet görmesinin tek bir nedeni vardı: *Disiplin*. Söylenen diğer her şey buna bağlıydı, disiplinin okulda hâkim olup olmamasına.

On yılın sonunda, en ufak bir kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde otoriter bir eğitim düzeni yaratmıştı İbrahim Bey. Başarılı da olmuştu. Okulun kadrosunu adım adım yeniden oluştururken kendisiyle fikir ayrılığına düşmeyecek öğretmenler seçmeye çalışmıştı. Okula sonradan gelen eğitimciler de bu kurulu düzene bir biçimde ayak uydurmak zorunda hissediyordu kendini.

İbrahim Bey'in, başarının anahtarı olarak gördüğü disiplin, okulun üç buçuk dönümlük arazisinin her metrekaresinde hissedilir haldeydi. Kurallar, öğrencilerden beklenen davranış çizelgeleri, mekân kullanım yönergeleri, yasaklardan oluşan listeler... Hepsi defalarca ve değişik boyutlarda çoğaltılarak, okulun her yerine iliştirilmişti. Sınıfların bulunduğu koridorlara mesela, tuvalet kapılarının arkalarına hatta, okul girişindeki panolara, kütüphane duvarlarına... Öğretmenler kurulu toplantılarında en fazla zaman ayrılan konu, *okul disiplininin değerlendirilmesi* maddesiydi. Sıra bu konuya geldiğinde İbrahim Bey, her öğrencinin sırasına bir genel kurallar listesi yapıştırmak gerektiğini önerecekti neredeyse.

Bununla birlikte, Yunus Emre Lisesi'ne adımını atan her öğrenci Müdür'ün öğrenciler arasındaki adının *İbili* olduğunu daha ilk günden öğrenirdi. Hem de, en olabilecek ağızdan: İbrahim Demirdöven'in kendisinden.

Okulun açılış günü, öbür öğrenciler sınıflarına yollanırken, dokuzuncu sınıflar, rehber öğretmenlerin eşliğinde tüm günü kapsayan bir okul turu yapar, bu turistik gezi, okulun çokkamaçlı salonunda son bulurdu. İbrahim Bey burada, yorgunluktan bitkin düşmüş yüze yakın dokuzuncu sınıf öğrencisinin karşısında boy gösterir, *okulda ilk gün olayının* sonunda küçük bir hoş geldiniz konuşması yapardı. Bu konuşma, yıllar içinde çok az değişikliğe uğramıştı. Özünde, daha ilk günden, öğrencilere okulun ne derece sıkıdüzen içinde olduğunu sezdiren bir söylevdi. İçinden şunun gibi söz grupları cimbızlandığında, konuşmanın neye benzediği az çok anlaşılırdı: "İyi birer vatandaş olmanız... Temel misyonumuz... Okul güvenliğini sağlamak için... Disiplin yönetmeliğinin bir amacı da..."

Söylevi on yıldır üç aşağı beş yukarı şu cümlelerle bitirirdi:

"Yakında tanışacağınız abileriniz, ablalarınız bana *İbili* der. Nasılsa öğreneceksiniz. Onlardan önce benden duymanızı tercih ederim. Sadece, bundan yakınmayacak kadar hoşgörülü olduğum için değil, aynı zamanda kapımın öğrencilerime her an açık olduğunu bilmenizi istediğim için, samimiyetle söylüyorum bunu.

"Bugün yaşamınızın yeni bir dönemine girmiş bulunuyorsunuz. Bize, yolunuz açık olsun ve hayatta cesaretle ilerleyin, demek düşünüyor. İşte Yunus Emre Lisesi, her şeyden önce bu yaşam dersinin belletildiği disiplinli bir bilim yuvasıdır. Okuluza hoş geldiniz!"

İbrahim Bey, her ne kadar aşırı disiplinli biriye de,

bazı şeyleri yasaklamanın anlamsız olduğunu gayet iyi bilirdi. Bir lakabı yasaklamaya çalışmak, bir hayaletle dövüşmek kadar anlamsızdı mesela. Böyle bir tutum sadece lakabın daha fazla kullanılmasına yol açardı. İbrahim Bey'in, azımsanmayacak idarecilik deneyimi sırasında öğrendiği sayısız şeyden yalnızca biriydi bu. Bir diğeri de şuydu: Çocukların bazı davranışlarını önleyemiyorsanız, kontrolünüz altında yapılmasını sağlayın bari.

İbili takma adı hiç yaratıcı değil, hatta sadece basit bir sözcük oyunundan ibaretti. Oysa çok daha kötülerine de rastlamıştı İbrahim Bey. Aklievvel bir öğrenci, Allah korusun, öyle baş belası bir lakap uydurup yayardı ki, uğraş dur ondan sonra. Ağza alınmayacak kadar seviyesiz bir takma adla savaşılmaktansa, *İbili*'yi kabullenmek ve güvenilir bir ağızdan yaymak şimdilik akıllıca görünüyordu.

İbrahim Bey'in bu lakabı yadırgamamasında, aslında daha derin, fazlasıyla özel başka bir neden vardı: Çoktan beri dünya değiştirmiş olan büyükannesinin, ömrü boyunca onu *İbili* diye çağırması. Bu açıdan bakıldığında, kulağına yabancı bir sesleniş değil, hatta zaman zaman işitmekten hoşlanacağı bir sözcüktü *İbili*.

Lakaplarla ilgili uygulama öbür öğretmenler için geçerli değildi ama. Okuldaki sıkıyönetimin başındaki kişiden takma adıyla söz edilebiliyorken, diğer öğretmenler söz konusu olduğunda, takma ad kesinlikle yasaklanmıştı. Bu konuda okul tarihindeki efsaneleşmiş örnek, Hüseyin Gültekin adındaki kimya öğretmeniyle ilgiliydi. Öğrencilerden biri, adının başharflerinden –Hg– yo-

la çıkarak, *Cıva* lakabını takmıştı kendine. Aksi gibi, gerçekten de cıva gibi, ele avuca sığmaz biriydi Hüseyin Gültekin. O çalçene çocuk okuldan uzaklaştırılmıştı uzaklaştırılmasına, ama o lakap da Cıva'nın meslek yaşamı boyunca üzerine yapışıp kalmıştı.

İbrahim Bey'e gelince, okulun ilk gününde böyle bir hoşgörü gösterisi sayesinde, hem olası saçma sapan bir lakaptan kurtulmuş, hem de anne babaların gözünde *öğrenciyle arkadaş yönetici* izlenimi yaratmış oluyordu. Bir taşla iki kuş vurmak diye buna denirdi.